

Mirjana Mavrak¹

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA

OBRAZOVANJE ODRASLIH U EVROPSKOM PROSTORU OBRAZOVANJA: PERSPEKTIVE IZ JUGOISTOČNE EVROPE

- zaključci i refleksije za budući rad -

- Učenje i obrazovanje se nazivaju cjeloživotnim, ali se postavlja pitanje treba li im uopće taj atribut, jer se podrazumijeva da moraju biti cjeloživotnog karaktera. Obrazovanje odraslih je, međutim, djelatnost koja ovim procesima daje kontinuitet, strukturu i institucionaliziranost. Zna se to tko, što, gdje, kad i s kojim ciljem daje/prima.
- Učenje i obrazovanje odraslih je pozicionirano relacijski u odnosu na ukupni život i rad čovjeka.
- Andragogija je znanost koja se bavi obrazovanjem odraslih kao svojim fenomenom, ali u fokus stavlja čovjeka s njegovim općeljudskim i obrazovnim potrebama, te propituje modele obrazovanja odraslih u praksi.
- Obrazovanje odraslih u BiH ima svoju stoljetnu povijest i svoje decenijsko utemeljenje, za koje treba puno strpljenja (zakoni koje druge države donesu u rasponu od dvije godine – primjer, Hrvatska 2007, Makedonija 2008 – u BiH traže raspon od deset godina, od 2009. do 2019). Modele za obrazovanje svojih kadrova i profesionalizaciju andragošskog poziva crpi iz kontakta sa susjedima iz regije, Europe i svijeta.

¹ Redovna profesorica Univerziteta u Sarajevu u mirovini. Predsjednica Programskog odbora Konferencije.

- Konferencija je bila prostor za potvrdu koliko ne želimo da nam komplicirani sustav upravljanja bude prepreka u zadovoljenju potreba koje imamo, jer s potrebama nema pregovaranja, one se moraju zadovoljiti. I ova konferencija je bila izraz naših potreba da povežemo sličnu andragošku tradiciju i različitost u tretiranju suvremenih pitanja obrazovanja odraslih.
- Saznavali smo o konceptima obrazovanja odraslih (konstrukcija i dekonstrukcija postojećeg), moći i nemoći obrazovanja u svijetu kriza, stalnoj potrebi da „uvozimo“ ideje o mikrokvalifikacijama, načinima financiranja i sl., ali istodobno da budemo oprezni s vremenom u kojemu očekujemo rezultate (za mjesta na kojima je sada Hrvatska trebalo je 20 ili 20-ak godina upornosti...)
- Važne napomene za studijski program andragogije dobivamo iz izlaganja o karijernom razvoju. Karijera nema više izgled linearnog pretakanja jednog u drugi karijerni razvoj, već je to odabir za koji treba educirati odrasle.
- Uz ovo vežemo pitanje profesionalizacije: trebamo li andragoge ili ljude koji će se profesionalizirati u profilu andragoga bez obzira na matični studij koji su završili? Ovo je veoma važno pitanje za odabir budućih kandidata na studiju ili na programu andragoške obuke.
- Kreativnost, umjetnost, filozofija, politologija i sociologija moraju biti dijelom studijskih programa za andragoge. Čak i ovakva ideja kombinatorike među znanostima dio je kreativnog manifesta koji bismo mogli sažeti u tvrdnji: poučavanje kreativnosti mora biti sastavni dio andragoških programa, dok istodobno kreatologija mora uvažavati andragoške spoznaje.
- Odgoj odgajatelja, edukacija edukatora, prisustvo andragogije u institucijama koje se bave odgojem i obrazovanjem djece snažno je podcrtano u nekoliko izlaganja. Ovdje dodajemo i to da je andragogija odgovorna za buduću pomoć svim odgojnim ulogama odraslih da reguliraju sve prisutniju pedagošku inverziju u kojoj su, potaknuti idejama iz stoljeća djeteta, postali žrtve vlastitog odgojnog takta i neznanja o postavljanju granica.
- Pitanja koja se tiču zdravstvene edukacije ni poslije sto godina nisu manje važna za područje andragogije. Mjesto s kojega je andragogija dobila prve inpute ostaje i dalje jednako važno i stoga medicinska ili zdravstvena andragogija treba imati svoje mjesto u budućim edukacijama, studijskim ili neformalnim.

- Konačno, u nadi da su naši sudionici otišli zadovoljni s konferencije, moramo reći i to da vjerujemo da nas, kao ljude koji dolaze iz BiH, mapiraju kao mogući resurs za dalje profesionalne razmjene. Sudionike i uvažene pozvane goste predavače i izlagače smatramo svojim recenzentima, ali ujedno i promotorima andragoških ideja koje dolaze iz BiH, a kroz koje jednako nudimo pripadanje, ljubav, ekspertizu i zabavu.
- Postkonferencijski prostor vidimo kao prostor za inoviranje andragoške obuke i promišljanje o združenim andragoškim studijskim programima, o kojima želimo razgovarati u formi simpozija planiranog za vrijeme koje je pred nama.